

Verslag van de regionale bijeenkomst Netwerk DAK

“De keus is aan u! Over de positie van de vrijwilliger in tijden van transitie”
dinsdag 13 oktober 2015 in Culemborg

Omdat de ruimte in ons eigen Inloophuis te klein is voor de bijeenkomst wordt deze gehouden in een zaal van de wijkgemeente Open Hof even verderop. Wel is er gelegenheid om onze huiskamer aan de Parklaan 195 voorafgaand aan de bijeenkomst te bezoeken. Diverse coördinatoren/medewerkers van de uitgenodigde Inloophuizen maken hier gebruik van en brengen een kort bezoekje aan ons Inloophuis. Deze belangstelling wordt zeer op prijs gesteld!

Jurgen Lutterman, voorzitter van de Stichting Inloophuis Culemborg heet de aanwezigen welkom en vertelt in het kort iets over de organisatie. Inloophuis Culemborg bestaat nu 21 jaar, is opgericht en wordt gefinancierd door de drie grote kerken van Culemborg (Ned. Hervormd, Gereformeerde Kerk, nu samen PKN, en de RK H. Barbarakerk), er zijn ca. 25 vrijwillige medewerkers en de basis is een gastvrije

huiskamer. Inloophuis Culemborg heeft geen professionele coördinator en voert geen WMO taken uit.

Vervolgens stelt de presentator van deze avond, David Wijnperle, zich voor. Hij werkt samen met Marike Kuperus van bureau Kuperus & Co, als adviseur van verenigingen en organisaties in de hulpverlening en heeft in opdracht van Netwerk Dak de presentatie **“Trends en ontwikkelingen in het maatschappelijk middenveld”**

ontwikkeld. Deze wordt inmiddels bij de diverse regiobijeenkomsten in het land gebruikt.

Hierna stellen de aanwezigen zich voor en vertellen een scène uit hun werk, die hen geraakt heeft of waar zij trots op zijn.

De Zevensprong, Veenendaal:

- geraakt door de waardering van de maaltijd-gasten.
- Soms zijn er bij de uitvoering van het werk onderlinge spanningen tussen vrijwilligers. Het bezinnen op de “waarom” vraag is dan belangrijk en geeft een oplossing in het accepteren van elkaars werkwijze in het omgaan met de gasten.

Meet-Inn Inloopcentrum, Ede:

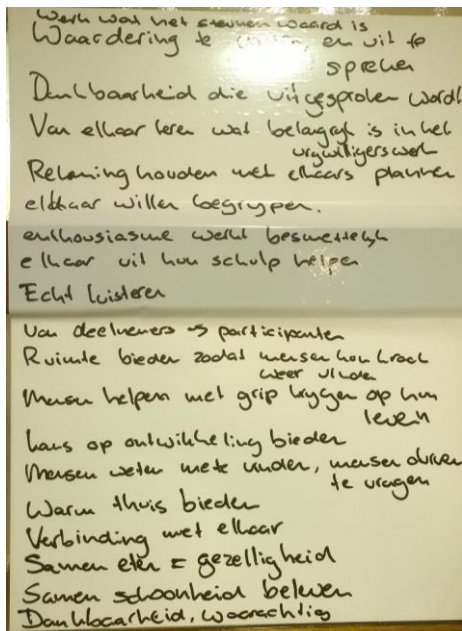
- een alleenstaande bovenbuurvrouw uit hetzelfde pand kwam meehelpen en voelt zich nu minder eenzaam en gewaardeerd. Gasten helpen elkaar om “uit hun schulp” te komen.

Oase Oosterbeek (in oprichting):

- al voor we opengingen al een toevallige voorbijganger die spontaan hulp aanbood.

Inloophuis Tiel:

activiteit “Levensboek” maken: een gast, die al 27 jaar bij ons komt gaat nu zijn leven op een rijtje zetten om het contact met zijn zoon te verbeteren.

- Waar ik blij van wordt is dat gasten mij weten te vinden als ze problemen hebben. Zo kon ik een roddelprobleem oplossen.

Inloophuis Culemborg:

- er komt een ouder echtpaar, waarvan het met de man niet meer zo goed gaat. Mooi om te zien dat de vrouw haar man vol vertrouwen, dat hij het naar zijn zin zal hebben bij ons, achterlaat.

- Maaltijden zijn heel belangrijk bij ons. Het openen en sluiten met een kort gedicht of gebed ontroert de gasten vaak. We worden altijd uitvoerig bedankt, de gasten ervaren het zeker niet als gewoon.

Netwerk Dak, Jan van Opstal:

- ik word heel blij van onze sponsors, bijv. het Skanfonds. Het kost geen moeite om middelen beschikbaar te krijgen. Ons werk wordt enorm gedragen.

Conclusie: eigenlijk is het helemaal niet zo gewoon wat wij doen. Het is de moeite waard om dat aan de buitenwereld kenbaar te maken. Enthousiasme is besmettelijk, blij dus vertellen!

Presentatie: “Trends

Ontwikkelingen

In het volgende deel van de bijeenkomst geeft David Wijnperle een presentatie ‘Trends en ontwikkelingen in het maatschappelijk middenveld’. Een handout wordt uitgereikt. Bij het vrijwilligerswerk verschuiven de accenten in de loop der jaren. Vrijwilligerswerk werd in de tijd van de verzorgingsstaat overgenomen door de overheid. Het werd vermarkt en nu geeft de overheid het weer terug aan de burger. Opvallend in onze tijd is dat de overheid regie probeert te houden over het vrijwilligerswerk en dat professionals vaak niet goed weten wat ze aan moeten met die vrijwilligers. Er is een clash tussen de systeemwereld van de professionals en de leefwereld van de burger.

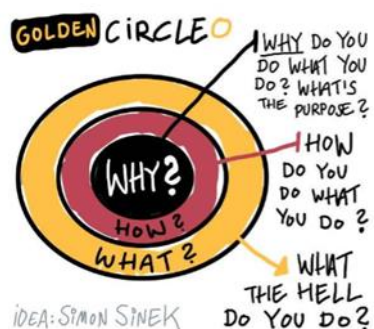
En de samenleving zelf... De samenleving verandert snel. De vrijwillige inzet blijft stabiel, maar de manier waarop mensen vrijwilligerswerk willen doen verandert wel. Liever korte afgebakende klussen dan jarenlang één dagdeel per week.

Bij Open Hof is een wachtlijst van vrijwilligers. In de zomer bieden ze de mogelijkheid om een week elke dag vrijwilligerswerk te doen. Veel van deze zomervrijwilligers blijven daarna als vrijwilliger. Diverse inloophuizen hebben een groep verouderende vrijwilligers en vinden het moeilijk om nieuwe mensen te vinden.

Aan de hand van een schema van Gabriel van den Brink zien we dat Nederlanders nog steeds internationaal voorop lopen, in het vormgeven aan hun geestelijk engagement. Nederlanders streven nog steeds hoge idealen na. Ze vinden spirituele motieven, geestelijke waarden en morele beginselen nog altijd belangrijk.

Tegelijk zie je dat jonge vrijwilligers benoemen wat ze er zelf aan hebben: goed op mijn cv; ervaring opdoen; contacten opdoen. Dit is geen of/of: tegelijkertijd kunnen zij idealen nastreven zoals ‘iets doen voor een ander’.

Organisaties die voornamelijk werken vanuit hun bestaansreden zijn, voor vrijwilligers, aantrekkelijke organisaties om bij te werken. De gouden cirkel van Simon Sinek brengt dat in beeld.

Sinek onderscheidt drie lagen. Het ‘Waarom’: dan gaat het om de vraag waarom doen we datgene dat we doen, wat is het doel, de bestaansgrond. Het ‘Hoe’: hoe doen we de dingen die we doen? Het ‘Wat’: welke dingen doen we. Organisaties die al jarenlang bestaan, kunnen zo gericht zijn op hun activiteiten, dat ze niet meer stilstaan bij waarom ze er zijn: de reden van hun bestaan. Organisaties die sterk richten op het ‘wat’, zijn vaak de wat traditionelere organisaties. De ervaring leert dat organisaties met een sterke nadruk op het ‘waarom’, meer inspirerend zijn. Vrijwilligers worden aangesproken door het hogere doel.

Bij nieuwe vragen die een organisatie krijgt, moet je afwegingen maken. Hoe wordt de relatie met de overheid? Word je uitvoerder van of uitvoerder voor? Wil je aan het subsidie infuus liggen, of bouw je op de bijdragen van burgers, al zijn die wat kleiner? Volg je protocollen of vertrouw je op het eigen vakmanschap.

Anders dan de overheid, kan de civil society zijn eigen keuzes maken. Het is immers eigen initiatief. Als er een club is die zich alleen maar wil richten roodharige kinderen, dan kan dat. Het is tenslotte eigen initiatief. Als je echter aanspraak wilt maken op subsidie of gebruik van voorzieningen, dat kan alleen als er een doel nagestreefd wordt dat door de ondersteuner onderschreven wordt. Bij inloophuizen en buurtpastoraat worden keuzes gemaakt vanuit de christelijke traditie. Maar ook dan nog kun je kiezen. Je hoeft niet alle vragen op te pakken die op je af komen. De keus is aan u!

Enkele opmerkingen tijdens de presentatie:

- Vrijwilligers toen en nu: vroeger meer vanuit de gebonden vorm c.q. verzuiling, nu neigt het soms naar een soort recreatieve vorm van vrijwilligerswerk, zoals bij NL Doet.
- Hoe meer mantelzorgers er nodig zijn, hoe minder andere vrijwilligers er komen.
- Vrijwilligerswerk moet ook “lonen”, er moet een zekere strategische leerkant voor de vrijwilliger aan zitten.
- Mensen willen dan wel meedoen aan één project, maar het gewone praktische vrijwilligerswerk zoals koffiezetten of lijnen trekken op het veld moet ook gebeuren.
- Een “gebonden”vrijwilliger blijft langer bij een organisatie.
- Het “mengen” van gebonden en geboeide vrijwilligers is lastig.
- Als vrijwilliger moet je niet alleen de praktische zaken delen maar vooral ook de ‘Waarom’ vraag

We hebben de neiging om vooral bezig te zijn met wat we doen. We moeten vaker de “waarom” vraag centraler stellen. Een organisatie is dan beter het geloven waard en vrijwilligers kunnen dan beter geworven worden.

Aan de hand van twee casussen bespreken zij, op grond van welke afwegingen ze een besluit nemen als er een nieuwe vraag komt. Dit wordt uitgewisseld.
Met dank aan de hartelijke ontvangst in Culemborg, wordt de bijeenkomst afgesloten.

Ieder aanwezig inloophuis ontvangt één exemplaar van Als aan de keukentafel, Onderzoek naar professionalisering van het werk van vrijwilligers in de inloophuizen, een uitgave van Hogeschool Windesheim. Dit boek is in maart 2015 verschenen. Het onderzoek werd uitgevoerd door Marchien Timmerman. Meerdere exemplaren zijn te bestellen bij Hogeschool Windesheim en het onderzoek is [hier](#) te downloaden.
Klik [hier](#) voor meer achtergrondinformatie over het thema van de bijeenkomst.

Verslag: Carla Franssen en Helma Hurkens

Aanwezigen Regiobijeenkomst Netwerk Dak 13 oktober 2015.

Helma Hurkens Jan van Opstal	Secr. Netwerk Dak voorz. Netwerk Dak	secretariaat@netwerkdak.nl
David Wijnperle	Kuperus & Co (inleider)	david@kuperusenco.nl
Jurgen Lutterman Wendy Middelkoop Willem Kiel Carla Franssen Jaap de Klijne Adri Tissink	voorzitter Inloophuis Culemborg secr. Inloophuis Culemborg bestuur Inloophuis Culemborg bestuur Inloophuis Culemborg medewerker medewerker	inloophuis.culemborg@gmail.com inloophuis.culemborg@gmail.com
Willie Aalderink Hans Aalderink Lisan Verboom Carla de Jong Willeke van Voorst	secr. Inloophuis De 7Sprong, Veenendaal Coördinator De 7Sprong Coördinator Meet-Inn Ede secr. Meet-Inn vrijwilliger Meet-Inn	ws.aalderink@kpnmail.nl hans.aalderink@kpnmail.nl lisanverboom@meet-inn.nl carla@dpm1.nl willekevanvoorst@hotmail.com
Han van Peer Truus Vogelzang Els Schröer	Coördinator Inloophuis Tiel medewerker Inloophuis Tiel bestuurslid Inloophuis Tiel	jwvanpeer@hetnet.nl truusvogelzang@versatel.nl elsleen@live.nl
Hans Lammers Jaap de Graaff	Coördinator Oase, Oosterbeek Coördinator Markt 17, Wageningen	h.lammers@oaseoosterbeek.nl j.s.degraaff@gmail.com
Jan van Diepen Paula Oostrum	Wijkpastor Rotterdam gemeente Culemborg	janvandiepen@outlook.com p.oostrum@culemborg.nl

Uitnodiging voor de regiobijeenkomst Netwerk DAK

Beste coördinatoren en/of bestuursleden,

Graag willen wij jullie uitnodigen voor de regionale bijeenkomst van Inloophuizen op: **dinsdag 13 oktober 2015 van 19.30-22.00 uur.**

Aangezien ons eigen Inloophuis aan de Parklaan 195 niet genoeg ruimte biedt aan het verwachte aantal mensen vindt deze bijeenkomst plaats in de zaal van:

Wijkgemeente Open Hof, Beethovenlaan 2, 4102 BM, Culemborg.

Er is daar voldoende parkeergelegenheid. Voorafgaand aan de bijeenkomst is er vanaf 19.00 uur voor wie dat wil, gelegenheid om ons Inloophuis aan de Parklaan 195, 4102 EG Culemborg (ingang achterom!) te bezoeken. Beide locaties liggen in dezelfde wijk, ca 5 autominuten van elkaar.

Dit jaar heeft de overkoepelende organisatie Netwerk DAK bij het organiseren van de regionale bijeenkomsten voor het hele land een programma opgesteld. Er is daarbij gezocht naar een mix van informatie, uitwisseling en nadenken over ontwikkelingen. Netwerk DAK heeft Marike Kuperus en David Wijnperle gevraagd om mee invulling te geven aan dit programma. Marike Kuperus was van 2009 tot 2012 bestuurslid van Netwerk DAK en zij adviseert verenigingen en stichtingen over organisatiebeleid en vrijwilligerswerk. David Wijnperle heeft ruime ervaring als adviseur van vrijwilligersorganisaties in de hulpverlening en heeft zelf als hulpverlener voor dak- en thuislozen gewerkt.

Tevens zal Carla van der Vlist van Kerk in Actie deze bijeenkomst bijwonen om te kijken hoe dat gaat.

Het thema is: De keus is aan u!

Over de positie van vrijwillige inzet in tijden van transitie

Tijdens deze bijeenkomst willen we nadenken over de vragen die op ons afkomen:

- Moeten we taken overnemen die voorheen door professionals werden gedaan?
- Willen we dat? Willen wij de gaten vullen die de overheid laat liggen?
- Kunnen we dat? Kunnen de huidige vrijwilligers dat?
- Kunnen we nieuwe vrijwilligers vinden?
- Moeten we een plek bieden aan mensen die verplicht vrijwilligerswerk doen?

Programma:

19.00 uur	Gelegenheid om het Inloophuis Culemborg, Parklaan 195 te bezoeken.
19.30 uur	Ontvangst met thee en koffie in de Open Hof, Beethovenlaan 2.
20.00 uur	Welkom / inleiding door Marike Kuperus en David Wijnperle
21.00 uur	Groepsgesprekken: Waarom wel - Waarom niet?
22.00 uur	Afsluiting

Kijk vooraf zo mogelijk de film "Eigen kracht bij kwetsbaarheid" over de vier organisaties van

Netwerk DAK. (<https://www.youtube.com/watch?v=9NxkPE19Kws>)

Graag vóór 1 oktober doorgeven of en met hoeveel mensen jullie komen.

Hartelijke groet en tot 13 oktober,

Bestuur Inloophuis Culemborg,
en Helma Hurkens, coördinator Netwerk DAK